

קורס 290.3478 : סמינר מחקר איכותני
מפגש אחיות ואחים עם נושאים רגישים : מחקר איכותני
שנה ד', תש"ף 2020/2019
יום א' 14-16 (סמסטר א')
יום א' 8-10 (סמסטר ב')

מרצה : פרופ' הדס גולדבלט
חדר 324, קומת הכניסה, בניין הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות
טלפון: 04-8288665
שעות קבלה - בתיאום מראש עם המרצה
דוא"ל: goldblat@research.haifa.ac.il

א. רקע הסמינר ומטרותיו

- החוקר בשיטת המחקר האיכותני מתעניין במשמעות שאנשים נותנים לעולמם ולחוויותיהם, ובאופן בו הם מתארים ומפרשים חוויות אלו בהקשר אישי, בין-אישי ותרבותי. מטרת הסמינר לחשוף את הסטודנטים לעקרונות של מחקר זה בתחום הבריאות, לאפשר להם לזהות את נקודות המוצא שלהם כחוקרים וכאנשי מקצוע, להתנסות בתהליך תכנון וביצוע מחקר איכותני ובכתיבת דו"ח מסכם של ממצאיו.
- הסמינר יעסוק בהיבטים האישיים והבין-אישיים של חווית המפגש של אחיות ואחים עם נושאים רגישים במהלך המפגש הטיפולי.

- **הערה:** ניתן לתאם נושא שונה למחקר עם מנחת הסמינר.

ב. יעדי הסמינר

- להכיר הנחות יסוד ומושגים תיאורטיים עליהם מתבססת הפרדיגמה האיכותנית, תוך הבאת דוגמאות מעולמות תוכן רלוונטיים למקצועות הבריאות בכלל, וסייעוד – בפרט
- לפתח חשיבה מחקרית על-פי עקרונות הפרדיגמה האיכותנית
- לזהות ולבחון באופן רפלקטיבי ערכים אישיים ותרבותיים, תפיסות אישיות ומקצועיות ולהבין כיצד היבטים אלו מעצבים את זהות החוקר והתנהגותו בעת המפגש עם משתתפי המחקר
- ללמוד לתכנן ולבצע מחקר איכותני לשלבי
- לרכוש מיומנות לביצוע ראיונות עומק איכותניים
- ללמוד לבצע ניתוח תמטי של ראיונות עומק
- לכתוב דו"ח מחקר איכותני (עבודה מסכמת)

במהלך הקורס הסטודנטים יוכשרו לבצע מחקר בשיטה איכותנית, ויתנסו בשלבים שונים של המחקר, כולל:

1. גיבוש נושא למחקר
2. פיתוח יכולת רפלקסיבית כחוקרים
3. כתיבת סקירת ספרות
4. העלאת שאלת מחקר
5. תכנון מערך המחקר
6. איסוף נתונים וניתוחם
7. פיתוח רגישות לסוגיות אתיות במחקר
8. הסקת מסקנות ודיון בהשלכות המחקר
9. הצגת המחקר בעל-פה ובכתב

ג. מבנה הסמינר

- היקף הסמינר הוא: 2 שעות סמסטריאליות שנתיות
- הסמינר יכלול הרצאות עיוניות, דיונים, תרגול התנסויות אישיות וקבוצתיות ומטלות בית. מרבית המפגשים ייערכו בכתה עם כל הקבוצה ואחרים ייערכו בתיאום מראש עם קבוצות העבודה הקטנות

ד. מטלות

1. חובת נוכחות סדירה והשתתפות פעילה בשיעורים
2. קריאת הספרות המקצועית הרלוונטית לנושאי הלימוד
3. הכנת המטלות השונות שיינתנו במהלך הקורס

ד. הרכב הציון בסמינר

ציון "עובר": 60%. יש להשיג לכל הפחות ציון "עובר" עבור כל אחד ממרכיבי הציון בקורס.

הציון יינתן על-פי המפתח הבא:

- הגשת הצעת המחקר בכתב (בסיום סמסטר א') - 15%
- הגשה בכתב של שאלות למדריך הריאיון (סמסטר א') - 5%
- ביצוע שלושה ראיונות עומק, תמלולם והגשתם למרצה בזמן שייקבע - 10%
- עבודת מסכמת (בסיום שנת הלימודים) - 65%
- עמידה במטלות בזמן והתרשמות המרצה מהשתתפות פעילה (לאורך כל הסמינר) - 5%

תכנית סמסטר א'

הערות: (1) ייתכנו שינויים בתכנית בהתאם להתקדמות הסמינר
(2) תכנית סמסטר ב' תינתן בנפרד

השיעור	תאריך	נושא / מטלה
שיעור 1	27.10.19	מבוא: המחקר האיכותני ורפלקסיביות
שיעור 2	3.11.19	מחקר איכותני ונושאים רגישים / בחירת נושאי המחקר / חלוקה לקבוצות עבודה בזוגות/ שלשות
שיעור 3	10.11.19	נושאים רגישים / רפלקסיביות
שיעור 4	17.11.19	מערך המחקר ותכנונו / הגדרת שאלת המחקר
שיעור 5	24.11.19	בניית סקירת ספרות
שיעור 6	1.12.19	מטלה כתובה: סקירת הספרות בנושא המחקר
שיעור 7	8.12.19	בניית מדריך ריאיון – הגשת שאלות למדריך הריאיון
שיעור 8	15.12.19	בניית מדריך ריאיון (המשך) וריאיון עומק חצי מובנה
שיעור 9	22.12.19	ריאיון עומק חצי מובנה
חופשת חנוכה		
שיעור 10	5.1.20	ריאיון עומק חצי מובנה
שיעור 11	12.1.20	הכנה ליציאה לאיסוף הנתונים: כל סטודנט/ית מתבקש/ת לראיין שלושה משתתפים למחקר
שיעור 12	19.1.20	התרשמות מהריאיון הראשון ומשוב
שיעור 13	26.1.20	הגשת משוב בכתב + דיון + הכנה לקראת עריכת ריאיון שני

תכנית סמסטר ב' (ייתכנו שינויים בתכנית זו)

השיעור	תאריך	נושא / מטלה
שיעור 1	8.3.20	סקירת הסמסטר, משוב על הצעת המחקר והצגת העבודה המסכמת / ניתוח נתונים
שיעור 2	15.3.20	ניתוח נתונים וכתובת פרק הממצאים
שיעור 3	22.3.20	פגישה בקבוצות עבודה
שיעור 4	29.3.20	פגישה בקבוצות עבודה
אין שיעור	5.4.20	לימודים במתכונת יום שלישי
חופשת פסח		
שיעור 5	19.4.20	כתיבת ממצאים
שיעור 6	26.4.20	פגישה בקבוצות עבודה
שיעור 7	3.5.20	פגישה בקבוצות עבודה
שיעור 8	10.5.20	כתיבת פרק הדיון
שיעור 9	17.5.20	פגישה בקבוצות עבודה
שיעור 10	24.5.20	פגישה בקבוצות עבודה
שיעור 11	31.5.20	פגישה בקבוצות עבודה
שיעור 12	7.6.20	הבטחת איכות המחקר / הגשת טיוטת פרק הדיון
שיעור 13	14.6.20	פגישה בקבוצות עבודה
שיעור 14	21.6.20	סיכום הסמינר

העבודה המסכמת

- העבודה המסכמת תוגש בסיום שנת הלימודים.** העבודה תתבסס על נושא המחקר ועל ניתוח ראיונות העומק, ותיכתב בזוגות/שלושות שייקבעו בכתה בתחילת סמסטר א'.
- חלקה הראשון של העבודה יתבסס על הצעת המחקר שתוגש בסיום סמסטר א'.
 - אורך העבודה המסכמת לכל היותר 20 עמודים (לא כולל רשימה ביבליוגרפית ונספחים), המודפסים ברווח כפול.
 - העבודה תהיה כתובה כמקובל בחיבור מדעי (תקציר, רקע, שיטה, ממצאים, דיון ורשימת מקורות מסודרת לפי כללי ה-APA מהדורה ששית - 2010).
 - יש למסור את עבודת הסיכום מודפסת. בנוסף, יש לשלוח למרצה את עבודת הסיכום ואת תמלול הראיונות בדוא"ל.
 - מועד הגשת העבודה יהיה **בתחילת יולי 2018**. המועד המדויק ייקבע ביחד עם הסטודנטים במהלך סמסטר ב'.
 - **הנחיות מפורטות לכתובת העבודה יינתנו במהלך סמסטר ב'.**

סטודנט/ית יקר/ה,

אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושביגנה את/ה זקוק/ה להתאמות אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה:
דוא"ל: LDA@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249265

לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל:

דוא"ל: mhait@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249022

אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואת/ה זקוק/ה להנגשה בקורס, אנא פנה/י אל המנחה בשעות הקבלה או בהודעת דוא"ל בסמוך לתחילת הקורס.

ה. נושאי הקורס ורשימת מקורות לקריאה על מחקר איכותני

- הערה: לאחר בחירת הנושא למחקר, חומר קריאה על הנושא הספציפי ייאסף על-ידי הסטודנטים

נושא ראשון: העקרונות הפילוסופיים והמתודולוגיים המייחדים מחקר איכותני

צבר בן-יהושע, נ' (2001). מבוא: ההיסטוריה של המחקר האיכותני, השפעות וזרמים. בתוך נ. צבר בן-יהושע (עורכת), מסורות וזרמים במחקר האיכותני (עמ' 13 - 28). לוד: דביר.

*שקדי, א' (2003). מילים מנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב.

פרק 1: הנחות המחקר האיכותני-קונסטרוקטיבי, עמ' 23 - 36.

Creswell, J. H. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2nd. ed.). Thousand Oaks, CA: Sage. **H61.C73 2007 (שמורים)**

*Starks, H., & Trinidad, S. B. (2007). Choose your method: A comparison of phenomenology, discourse analysis, and grounded theory. *Qualitative Health Research, 17*, 1372-1380. doi: 10.1177/1049732307307031

- תהליכים אישיים שחווה החוקר האיכותני במהלך המחקר – רפלקסיביות

*Bott, E. (2010). Favourites and others: reflexivity and the shaping of subjectivities and data in qualitative research. *Qualitative Research, 10*, 159-173. doi: 10.1177/1468794109356736

dalen Herland, M. (2017). Reflexive research: Investigating the process of growth in recognition of self-awareness and affect. *Qualitative Social Work, 16*, 566-580. doi: 10.1177/1473325016634453

*King, N., & Horrocks, C. (2010). *Interviews in qualitative research*. London, UK: Sage. **H61.28.K56 2011**
Ch.4: Reflexivity and qualitative interviewing, pp. 125-141.

*Tufford, L., & Newman, P. (2012). Bracketing in qualitative research. *Qualitative Social Work, 11*, 80-96. doi: 10.1177/1473325010368316

- מחקר רגיש תרבות

*Sobo, E. J. (2009). *Culture and meaning in health services research: A practical field guide*. Walnut Creek, CA: Left Coast Press. GN296.S597
Ch.2: Why focus on stories? Pp. 43-54

נושא שני: תכנון מחקר איכותני: מטרות, שאלות המחקר, מדגם מחקר איכותני, הערכת איכות המחקר

שקדי, א' (2003). מילים מנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב.

* פרק 2: פרספקטיבה מושגית, שאלות המחקר ועיצוב המחקר, עמ' 37 - 54.
* פרק 13: סטנדרטים של איכות המחקר, עמ' 227 - 242.

תכנון מחקר איכותני - המשך

Abrams, L. S. (2011). Sampling 'Hard to Reach' populations in qualitative research: The case of incarcerated youth. *Qualitative Social Work*, 9, 536-550.
doi: 10.1177/1473325010367821

*Malterud, K., Dirk Siersma, V., & Dorrit Guassora, A. (2016). Sample size in qualitative interview studies: Guided by information power. *Qualitative Health Research*, 26, 1753–1760. doi: 10.1177/1049732315617444

Rolfe, G. (2006). Validity, trustworthiness and rigour: Quality and the idea of qualitative research. *Journal of Advanced Nursing* 53, 304–310.
doi: 10.1111/j.1365-2648.2006.03727.x

*Tracy, S. J. (2010). Qualitative quality: Eight "Big-Tent" criteria for excellent qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 16, 837-851.
doi:10.1177/1077800410383121

נושא שלישי: הריאיון האיכותני: עקרונות ותהליך, ובניית מדריך ריאיון עומק חצי-מובנה

גיוסלסון, ר' (2015). כיצד לראיון למחקר איכותני: גישה התייחסותית. תל-אביב: מכון מופת.

שקדי, א' (2003). מילים מנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב. פרק 4: שיטות איסוף נתונים, עמ' 69 – 80.

*Chan, T. S., Teram, E., & Shaw, I. (2017). Balancing methodological rigor and the needs of research participants: A debate on alternative approaches to sensitive research. *Qualitative Health Research*, 27, 260-270.
doi: 10.1177/1049732315605272

DiCicco-Bloom, B., & Crabtree, B. F. (2006). The qualitative research interview. *Medical Education*, 40, 314-321. doi: 10.1111/j.1365-2929.2006.02418.x

*Finlay, L., & Evans, K. (2009)(Eds.). *Relational-centered research for psychotherapists: Exploring meaning and experiences*. Chichester, UK: John Wiley & Sons. **RC337.F56 2009**

Ch. 7: The research encounter: Co-creating your data, pp. 87-106.

*King, N., & Horrocks, C. (2010). *Interviews in qualitative research*. London, UK: Sage. **H61.28.K56 2011**

***Ch.4:** Carrying out qualitative interviews, pp. 43-60.

***Ch. 8:** Reflexivity and Qualitative in interviewing, pp. 123-141.

*Manderson, L., Bennett, E., & Andajani-Sutjahjo, S. (2006). The social dynamics of the interview: Age, class, and gender. *Qualitative Health Research*, 16, 1317-1334.

נושא רביעי: ניתוח נתונים בשיטת המחקר האיכותנית

- איילון, יי וצבר-בן יהושע, ני (2010). תהליך ניתוח תוכן לפי תיאוריה מעוגנת בשדה. בתוך ל. קסן ומ. קרומר-נבו (עורכות), **ניתוח נתונים במחקר איכותני** (עמ' 359 - 382). באר-שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
- *ליבליך, ע' ותובל-משיח, ר' (2010) בין השלם לחלקיו, ובין תוכן לצורה. בתוך ל. קסן ומ. קרומר-נבו (עורכות), **ניתוח נתונים במחקר איכותני** (עמ' 21 - 42). באר-שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
- *שקדי, א' (2003). **מילים מנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום**. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב.
- פרק 5: עקרונות ניתוח הנתונים, עמ' 93 - 110.**
- פרק 6: שלב א' של הניתוח: הניתוח הראשוני, עמ' 111 - 120.**
- פרק 7: שלב ב' של הניתוח: הניתוח הממפה, עמ' 121 - 141.**
- פרק 8: שלב ג' של הניתוח: הניתוח הממוקד, עמ' 143 - 153.**
- פרק 9: שלב ד' של הניתוח: הניתוח התיאורטי, עמ' 155 - 168.**
- שקדי, א' (2011) **המשמעות מאחורי המילים: מתודולוגיות במחקר איכותני – הלכה למעשה**. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב. חלק שלישי: תהליכי ניתוח הנתונים, עמ' 340 - 527.
- *Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101. doi: 10.1191/1478088706qp063oa
- *Hennink, M. M., Kaiser, B. N., & Marconi, V. C. (2016). Code saturation versus meaning saturation: How many interviews are enough? *Qualitative Health Research*. Advance online publication. doi: 10.1177/1049732316665344

נושא חמישי: כתיבת דו"ח מחקר איכותני

שלסקי, ש' ואלפרט, ב' (2007). **דרכים בכתיבת מחקר איכותני: מפירוט המציאות להבניתה כטקסט**. תל-אביב: מכון מופ"ת. פרקים 2, 3, 4, 6, 8.

נושא ששי: מאפיינים אתיים ודילמות במחקר איכותני; מחקר על אודות נושאים רגישים

- דושניק, ל' וצבר-בן יהושע, ני (2001). אתיקה של המחקר האיכותני. בתוך נ. צבר-בן-יהושע (עורכת), **מסורות וזרמים במחקר האיכותני** (עמ' 343 - 368). לוד: דביר.
- *קרניאלי, מ' (2010). יחסי מספר-חוקר במחקר הנרטיבי: למי שייך הסיפור? בתוך ר. תובל-משיח וג. ספקטור-מרזל (עורכות), **מחקר נרטיבי: תאוריה, יצירה ופרשנות** (עמ' 177 - 196). ירושלים: הוצאת הספרים ע"ש מאגנס.

Anderson, D. G., & Hatton, D. C. (2000). Accessing vulnerable populations for research. *Western Journal of Nursing Research*, 22, 244-251. doi: 10.1177/01939450022044386

Dickson-Swift, V., James, E. L., Kippen, S., & Liamputtong, P. (2006). Blurring boundaries in qualitative health research on sensitive topics. *Qualitative Health Research*, 16, 853-871. doi: 10.1177/1049732306287526

Dickson-Swift, V., James, E. L., Kippen, S., & Liamputtong, P. (2007). Doing sensitive research: What challenges do qualitative researchers face? *Qualitative Research*, 7, 327-353. doi:10.1177/1468794107078515

*Dickson-Swift, V., James, E. L., Kippen, S., & Liamputtong, P. (2008). Risk to researchers in qualitative research on sensitive topics: Issues and strategies. *Qualitative Health Research*, 18, 133-144. doi:10.1177/1468794107078515

*Goldblatt, H., Karnieli-Miller, O., & Neumann, M. (2011). Sharing qualitative research findings with participants: Study experiences of methodological and ethical dilemmas. *Patient Education and Counseling*, 82, 389-395. doi:10.1016/j.pec.2010.12.016

Richards, H. M., & Schwartz, L. J. (2002). Ethics of qualitative research: Are there special issues for health services research? *Family Practice*, 19, 135-139. doi: 10.1093/fampra/19.2.135

המלצות לקריאה נוספת

- הערה חשובה: יש חומר עשיר באנגלית על מחקר איכותני בתחום הסייעוד לדוגמה:

פרקר, א' ופלד, ע' (2011). חווית האמהות של נשים שנסחרו לתעשיית המין בישראל. *חברה ורווחה*, ל"א (1), 29-59.

Band-Winterstein, T. (2012). Nurses' experiences of the encounter with elder neglect. *Journal of Nursing Scholarship*, 44, 55-62. doi:10.1111/j.1547-5069.2011.01438.x

Cridland, E. K., Phillipson, L., Brennan-Horley, C., & Swaffer, K. (2016). Reflections and recommendations for conducting in-depth interviews with people with dementia. *Qualitative Health Research*, 26, 1774-1786. doi: 10.1177/1049732316637065

Day, J., & Higgins, I. (2015). Existential absence: The lived experience of family members during their older loved one's delirium. *Qualitative Health Research*, 25, 1700-1718. doi: 10.1177/1049732314568321

Goldblatt, H. (2009). Impact of caring for abused women on nurses' professional and personal life experiences. *Journal of Advanced Nursing*, 65, 1645-1654. doi: 10.1111/j.1365-2648.2008.04650.x

Goldblatt, H., Granot, M., & Zarbiv, E. (2019). "Death lay here on the sofa:" Reflections of young adults on their experience as caregivers of parents who died of cancer at home. *Qualitative Health Research*, 29, 533-544. doi: 10.1177/1049732318800676

Kotliar, D. M. (2016). Depression narratives in blogs: A collaborative quest for coherence. *Qualitative Health Research*, 26, 1203-1215. doi: 10.1177/1049732315612715

- Parker Oliver, D., Demiris, G., Washington, K. T., Clark, C., & Thomas-Jones, D. (2017). Challenges and strategies for hospice caregivers: A qualitative analysis. *The Gerontologist*, 57, 648–656. doi:10.1093/geront/gnw054
- Robinson Wolf, Z., & Rager Zuzelo, P. (2006). "Never Again" stories of nurses: Dilemmas in nursing practice. *Qualitative Health Research*, 16, 1191-1206. doi: 10.1177/1049732306292544
- Stone, A. M., Mikucki-Enyart, S., Middleton, A., Caughlin, J. P., & Brown, L. E. (2012). Caring for a parent with lung cancer: Caregivers' perspectives on the role of communication. *Qualitative Health Research*, 22, 957–970. doi: 10.1177/1049732312443428
- Willig, C. (2015). "My bus is here": A phenomenological exploration of "living-with-dying." *Health Psychology*, 34, 417–425. doi:10.1037/hea0000176

3) המלצות לקריאת מאמרים ועבודות מחקר בעברית, שנעשו בשיטה האיכותנית

- כדי להתרשם מהן עבודות הכתובות בגישה של מחקר איכותני, כדאי לקרוא ספרים, מאמרים, עבודות דוקטורט ועבודות מ"א שנעשו בגישה זו. מצ"ב לקט של חומר קריאה בעברית. כל המקורות נמצאים בספרייה.
- אברהם, נ' (2011). **חוויותיהם של פרמדיקים במפגש עם אירועים קריטיים ועם מטופלים במצבים מאיימי חיים**. עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך", אוניברסיטת חיפה.
- בן אדיבה, מ' (2013). **טיפול ב"חי-המת": חוויית אנשי צוות סיעודי במפגש עם מטופל שנמצא במצב של מוות מוחי ובבישור הבשורה על כך לבני משפחתו**. עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך", אוניברסיטת חיפה.
- גולדבלט, ה' (2001). **המשמעות שמעניקים מתבגרים לאלימות בין הוריהם**. חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה", אוניברסיטת חיפה.
- גלבמן-גרשון, נ' (2018). **מ'מצבה חיה' ל'מצבת אבן': חוויית האובדן בקרב בנות משפחתם של מטופלים במצב וגטטיבי מתמשך ולאחר שנפטרו**. עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך", אוניברסיטת חיפה.
- ויזל-שקד, נ' (2012). **המפגש הטיפולי עם ילדים ובני נוער עם חולי נפשי או לאחר ניסיונות אובדניים, המתאשפזים במחלקת ילדים כללית: חוויית הצוות הרפואי והסיעודי**. עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך", אוניברסיטת חיפה.
- זרביב, א. (2014). **חווייתם של בוגרים צעירים שטיפלו בהורה אשר נפטר ממחלת סרטן (עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך")**. אוניברסיטת חיפה.
- כץ, ש' (2016). **התנתקות משירותי בריאות הנפש כתהליך של בניית חיים מחוץ לעולם החולי**. עבודת חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה", אוניברסיטת חיפה.
- סידס, ח' (2012). **המשמעות שנותנות נשים יוצאות אתיופיה לחוויית הפגיעה המינית שעברו**. עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך", אוניברסיטת חיפה.
- קרניאלי-מילר, א' (2006). **בשורות רעות בגיל ההתבגרות: חוויית הבישור וההתבשרות על מחלה כרונית בעיני מתבגרים, הוריהם והרופאים**. עבודת חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה", אוניברסיטת חיפה.
- שורר, ש' (2016). **הבנה חוצה-תרבות של החוויה הפוסט-טראומטית: לוחמים בדואים ויהודים בכוחות הביטחון**. עבודת חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה", אוניברסיטת חיפה.

הצלחה וחווית לאימה מותפת טובה לכאן!!